

TÜRKONFED

**TÜRKONFED YÖNETİM KURULU BAŞKANI
SÜLEYMAN SÖNMEZ
ANADOLU BULUŞMALARI
KONUŞMA METNİ**

**17 KASIM 2022 - PERŞEMBE
KAYSERİ**

Değerli Başkanlar, iş dünyasının değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları;

Sizleri şahsım ve TÜRKONFED Yönetim Kurulu adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum. İş dünyası ve sivil toplumun ortak sesi olarak konuşmaya, paylaşmaya, ortak umutlar ve ortak hayalleri hep birlikte yaşamaya, fazlasıyla ihtiyaç duyduğumuz günlerden geçiyoruz.

Ayrışma, kutuplaşma, ötekileştirme, şiddet ve terör dili ile konuşanlara verilecek en güzel cevabın, birlik ve beraberlik ruhunu korumaktan geçtiğini düşünüyoruz. Taksim’de geçtiğimiz günlerde gerçekleşen bombalı saldırıda hayatını kaybedenlerin derin üzüntüsünü yaşarken; ideolojisi, fikri, düşüncesi ne olursa olsun, terörü ve terörden beslenenleri en sert şekilde lanetliyoruz. Yaralılarımıza acil şifalar dilerken, “milletimizin başı sağ olsun” diyoruz.

Değerli Başkanlar ve Değerli Dostlarımız;

Her ses, her renk ve her düşüncenin en büyük zenginliğimiz olduğunu bilerek çıktığımız yolda, TÜRKONFED-TÜSİAD Anadolu Buluşmaları’nın 3. durağında, üye federasyonumuz ORSİFED ev sahipliğinde Kayseri’de olmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum.

26 bölgesel, 4 sektörel olmak üzere 30 federasyon, ulusal-uluslararası 300’ün üstünde dernek ve 50 bini aşkın şirketi temsil eden TÜRKONFED olarak, Cumhuriyetimizin 2. yüzyılına doğru Anadolu’muzun eşsiz potansiyelini ve beşeri zenginliğini, Hayalimizdeki Türkiye için seferber etmeyi amaçlıyoruz.

Anadolu, kadim günlerinden bu yana yeni fikirlerin, yeni medeniyetlerin doğduğu ve geliştiği coğrafya oldu. Türkiye Cumhuriyeti’nin yeni yüzyılında da yerelden ulusala ve küresele uzanan kalkınma yolu, biliyoruz ki yine Anadolu’dan geçecek.

Günümüzde, kalkınmış bir Türkiye’nin tanımı bellidir: İş dünyasını oluşturan her ölçekten şirketiyle dijitalleşen; yeşil dönüşüm sayesinde su ve enerjide kaynak verimliliği ile hem cari açığı azaltan hem de yeni ihracat pazarlarında rekabet gücünü artıran; gelişmiş bir ekonomi için gelişmiş bir demokrasiyi içselleştiren, eğitimden kadına, gençlikten girişimciliğe toplumun tüm katmanlarını dönüşümün odağına alan bir ülke...

Böyle bir geleceğin inşası için ilham alacak, ne mutlu ki nice değerimiz var. Tıpkı dünyanın en büyük mimarlık dehalarından Mimar Sinan gibi. Mimar Sinan Kayseri’de doğmuş, bir imparatorluk medeniyetinin inşasına yüzlerce yapı ve köprü ile katkıda bulunmuştu. Dehası yalnızca yeni eserlerinde değil, geçmişten miras aldığı yapıları dayanıklı bir şekilde geleceğe taşımasında gizliydi.

Geleceğe yine **Kayseri**'den, **Mimar Sinan**'ın gözünden bakarak, yaşadığımız çağın dayanıklılığını değerlendirmekte fayda görüyorum.

Değerli Başkanlar, Değerli Katılımcılar;

Küresel ekonomi, beklenenden **daha keskin ve tabana yayılmış bir yavaşlama** yaşıyor. **2021**'de **yüzde 6** olan **küresel büyümenin**, bu yıl **yüzde 3,2**'ye, **2023**'te de **yüzde 2,7**'ye yavaşlayacağı tahmin ediliyor. **2001**'den bu yana görülen en zayıf büyüme tablosu ile karşı karşıyayız. Ve **yüksek enflasyon tehdidi**, son 15-20 yılda görülenden daha yüksek; Yaşam maliyeti krizi, sıkılaştıran mali koşullar, gelir dağılımı dengesizlikleri ve savaşlar... Yani katı olan her şeyin bulanıklaştığı **“çok katmanlı bir kriz iklimi”**nin içindeyiz.

Bu iklimin **coğrafi** olduğu kadar **insani, ekonomik ve jeopolitik** bileşenleri de bulunuyor. Dünyayı 2 yıldır yıpratılan **pandemi, enerjiden gıdaya, ham maddeden tedarik zincirine** pek çok alanda art arda **arz şoklarını** beraberinde getirdi. Pandeminin etkilerinin hafiflediği günümüzde bu şoklar, ne yazık ki yaşanmaya devam ediyor. **Rusya-Ukrayna Savaşı, bölgesel çatışmalar, güç dengesi mücadeleleri ve iklim krizi** ile onun tetiklediği **insani krizler** nedeniyle, **küresel çapta toplumsal, ekonomik ve sosyal belirsizlikler** devam ediyor.

Küresel ekonomiler yüksek enflasyonla mücadele ederken, resesyon beklentileri uluslararası kurum ve kuruluşların uyarılarında giderek daha da ağırlık kazanıyor. **Dünya ekonomileri yüksek enflasyon karşısında parasal sıkılaşmaya giderken, ülkemiz ekonomi politikasında benimsenen farklı yöntemlerle küresel görünümünden ayrışıyor. Artan enflasyona karşı düşük politika faizi ve cari açığa karşı ihracata dayalı büyüme modeli** ile yanıt verilen bu anlayış, ne yazık ki gerekçelerinde ifade edildiği gibi **“çarkların dönmesi”**ne ve **“istihdamın sürekliliğine”** katkı sağlamaktan uzak görünüyor.

Bunun en somut göstergesini **Dünya Gazetesi işbirliğinde her çeyrekte düzenlediğimiz “Anadolu'nun Nabzı Anketi”**nin, **2022 yılı 3'üncü çeyrek sonuçlarında** görüyoruz. **46 kentten, 304 iş insanının katılımı** ile yaptığımız araştırma da ekonomideki en önemli sorunun **yüzde 80** ile **yüksek enflasyon olduğunu gösteriyor. Yüksek faiz ve finansmana erişim ile girdi maliyetlerindeki yüksek artış da hemen arkasından geliyor. Siparişlerin son çeyreğe girerken yavaşlaması, üretime yönelik risklerin başında gelirken; her üç iş insanından ikisi, resesyon beklentisi karşısında istihdamda azalmaya gidebileceğini** belirtiyor.

Bu tabloya rağmen Anadolu iş dünyası **büyüme refleksini, üretme isteğini ve risk iştahını kaybetmemiş** görünüyor. **İş dünyasının neredeyse yarısı yatırım yapacağını** söylerken, **yeni yatırım yapma iştahı** da öne çıkıyor. **Anadolu'nun üretim, büyüme ve yatırım arzusunun besleyecek**

politikaların benimsenmesi ile bardağın boş tarafını doldurmak mümkün. Yeter ki sorunları doğru teşhis edip, doğru tedavi ile kronik hastalıklarımıza derman bulalım!

Geleneği ve geleceği ile insanlığa dost şehrimiz **Kayseri** bunun en net örneklerinden biri. **Türkiye'nin en çok ihracat yapan 11. ili olan Kayseri, genç nüfusu ve eğitim altyapısı zenginliği** ile uzun yıllardır net göç alıyor. **Güçlü sanayisi ve yüksek ihracat yetkinliği ile Kayseri, yeşil-dijital ve toplumsal dönüşümü aynı anda kucaklayacak ekonomik kapasitesi** sayesinde ülkemizin kalkınma vizyonunda çok önemli roller üstlenebilir.

Değerli Dostlarımız;

Dış ticaret ve cari açık artışına, son 3 ayda 238 milyar TL'ye yükselen bütçe açığına, net rezervlerin eksiye düşmesine, kayıt dışı ekonomi sorununa ve net hata noksan kaleminde kurumlarımızın açıklayamadığı artışa uzanan, çok bilinmeyenli bir denklemin içinde yer alıyoruz. Tüm bunların yanında **dünya ekonomisinden 1960'larda yüzde 1,06 pay alan ülkemizin, 2022 yılında yüzde 0,69'luk bir paya gerilemesinin de potansiyellerimize haksızlık** olduğunu düşünüyorum.

Yapısal sorunlara temas etmeden hayata geçirilen “yara bandı” tarzındaki uygulamalar, uzun vadede yarayı derinleştiriyor. O nedenle “Dijital, Yeşil ve Toplumsal Dönüşüm” odaklarında Üçüz Dönüşüm olarak tanımladığımız, yeni çağın değişim gündeminin takipçisi değil rehberi olmalıyız. Bunun için de **ekonomik ve toplumsal hayatımızı çevreleyen Orta Gelir-Orta Demokrasi ve Orta Eğitim tuzaklarından** kurtulacak adımları atarak işe başlayabiliriz. Bu bakış açısıyla ele alınması gereken 5 temel konuyu vurguluyoruz; **Demokrasi, Çevre, Dijitalleşme, Kalkınma ve Cinsiyet Eşitsizliği...** Tüm bu başlıklar için **SOMUT ve ETKİLİ yapısal çözümlere** ihtiyacımız var.

İlerleme, gelişme, iyileşme; uzlaşma ve barış ortamında olur. Ayırıştırma ve kutuplaştırma değil, barış ve uzlaşma dilinin hâkim olduğu siyasal ve toplumsal zemini yaratmak hepimizin görevi olmalı. **Gelişmiş bir demokrasi ve hukuk sistemi; adil, şeffaf, hesap verebilir ve liyakat esaslı bir devlet yönetimi, Türkiye'yi bir refah toplumu haline getirecek reçetenin olmazsa olmaz parçalarıdır.**

Ham maddeden iş süreçlerine, üretimden nihai tüketiciye uzanan “insan-çevre” odaklı, “yeşil ve dijital” bir eko-sistemin kuralları yazılıyor. Teknolojinin **daha insan odaklı, daha çevre odaklı, daha sürdürülebilir ve verimlilik artışı yarattığı, yeni bir refah toplumu yolculuğu** planlanıyor. **Yeni ekonomik dönüşüm için, yerküreyle, havayla, suyla ve toprakla ilişkimizi yeniden düzenlemek** zorundayız.

Analitik düşünebilen, dünyaya-bilime ve bilgiye açık nesiller yetiştirmek; çocuklar ve gençlerin önüne yeni hedefler, yeni fırsatlar, yeni ufuklar ve yeni umutlar inşa etmek zorundayız. **Yaratıcı**

fikirler, girişimci ruh ve yenilikçilik ancak eleştirel düşüncenin hayata geçtiği toplumlarda ortaya çıkabilir.

Hayatın yarısını oluşturan kadınların, yine hayatın her alanına etkin ve aktif katılımını sağlamalıyız. Dijital ayak izimizi geliştirmek, karbon ayak izimizi azaltmak ve kadın ayak izinin de güçlenmesi için pozitif ayrımcılık değil tam eşitlikçi bir sistemi hayata geçirmeliyiz.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini tesis ederek, hep birlikte ülkemizin sürdürülebilir kalkınması ve refahı için hayatı dönüştürme gücüne sahibiz. Bu noktada İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden etkin bir şekilde uygulanmasının gerekli olduğuna inanıyoruz.

TÜRKONFED olarak 3D vizyonumuz çerçevesinde Hayalimizdeki Türkiye'yi özetleyerek konuşmamı sonlandırmak istiyorum:

- **Yerküreyle ve yeşil dönüşüm ile uyumlu bir ekonomik atılımı başlatmış,**
- **Sosyal, laik ve demokratik hukuk devletini yeniden inşa etmiş,**
- **Güçler ayrılığını, denge ve denetleme mekanizmalarını yerli yerine oturtmuş,**
- **Yargının tam bağımsızlığını tesis etmiş,**
- **Toplumsal ve siyasi uzlaşmalar ile yeni dönemin, yeni ve sivil anayasasını yapmış,**
- **Avrupa Birliği'ne tam üye olmuş,**
- **Hukukun üstünlüğüne inancı artırmış ve güçlü bir toplumsal dönüşümü başarmış,**
- **Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı politikalar geliştirmiş, ayrımcılığın, ötekileştirmenin, kutuplaşmanın olmadığı, toplumun refah ve huzurunun esas olduğu, bir toplumsal mutabakatı ve toplum-devlet mutabakatını sağlamış,**
- **Onurlu yaşam hakkını kurumsallaştırmış ve garanti altına almış,**
- **Adaletsizlik ve yoksullukla mücadelenin küresel öncülerinden olmuş bir Türkiye hayal ediyoruz.**

Bu vesile ile Kayseri'nin misafirperverliği ile bizleri ağırlayan ev sahibimiz üye federasyonumuz **ORSİFED'in Değerli Başkanı Soner Türküm** ile yönetim kuruluna şükranlarımı sunuyorum. Bugün bizlerle birlikte olan siz değerli dostlarımıza da teşekkür ediyorum.

Sağlık, sevgi ve umutlarınızı hiç kaybetmeden kalın diyorum.